

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

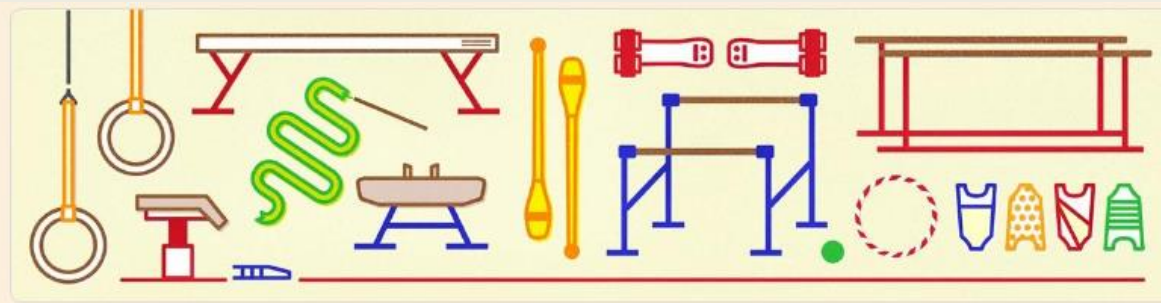
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1
The Office of Disease Prevention and Control 1

การติดตามผลการสำรวจเครื่องฟ่นและสารเคมี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดน่าน

ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลง 1.5 แพร่

1. สำรวจเครื่องฟ่นและสารเคมีที่ใช้ของหน่วยงานต่าง ๆในพื้นที่

ส่วนที่ 1 จาก 9

แบบสำรวจเครื่องฟ่นสารเคมี สังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดแพร่และน่าน
ปีงบประมาณ 2568

B *I* U

การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่มีผลเสียหรือผูกพันต่อผู้ให้ข้อมูลและหน่วยงานของผู้ให้ข้อมูลในทางใด ๆ ทั้ง
สิ้น ผลการศึกษาดังกล่าวจะถูกนำมาวิเคราะห์และนำเสนอในลักษณะของภาพรวมต่อไป

ขอความกรุณาตอบแบบสำรวจ ตั้งแต่บัดนี้ - 15 กุมภาพันธ์ 2568

ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลงที่ 1.5 แพร่

อปท. ที่ยังไม่ได้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 19 แห่ง
ได้แก่

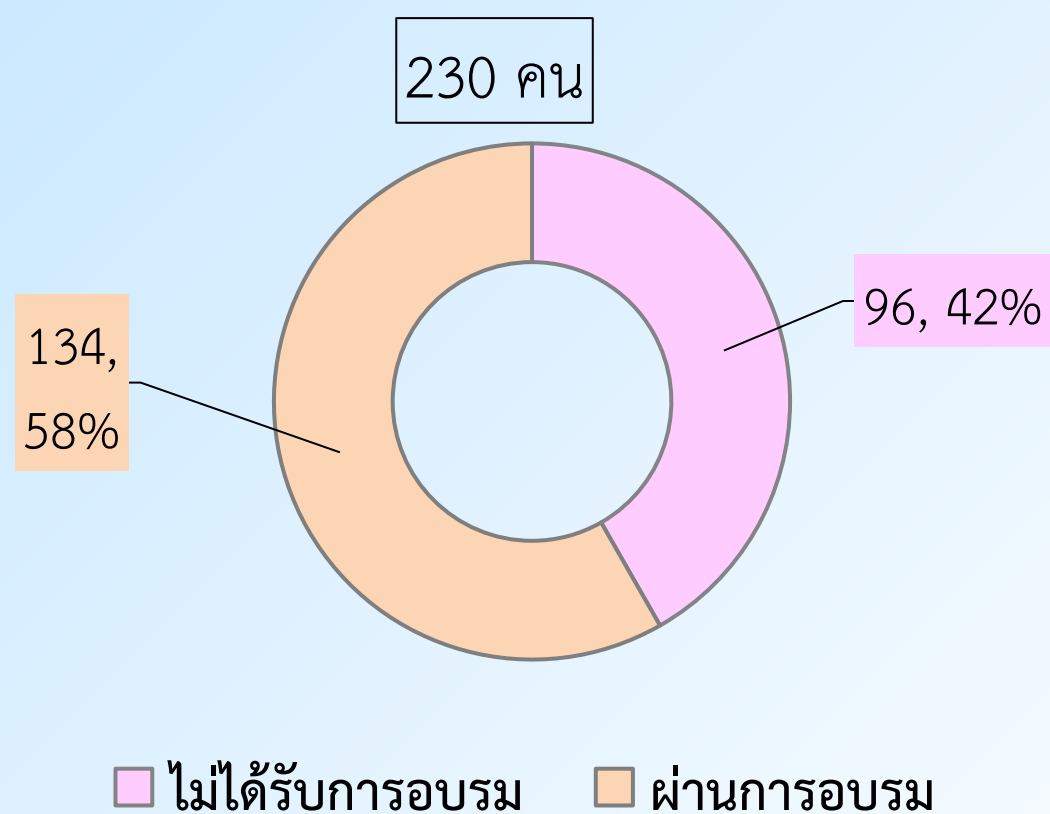
1. อบต.ห้วยโก๋น อ.เฉลิมพระเกียรติ	11. เทศบาลตำบลศรีชะเกะ
อ.น่าน้อย
2. อบต.พาทอง อ.ท่าวังพา	12. อบต.น้ำตก อ.น่าน้อย
3. อบต.ทุ่งช้าง อ.ทุ่งช้าง	13. อบต.สถาน อ.น่าน้อย
4. เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้
อ.บ่อเกลือ	14. อบต.นาปัง อ.ภูเพียง
5. อบต.ดงพญา อ.บ่อเกลือ	15. เทศบาลตำบลกองควาย
อ.เมืองน่าน
6. อบต.บ่อเกลือเหนือ อ.บ่อเกลือ	16. อบต.เรื่อง อ.เมืองน่าน
7.อบต.ไชยวัฒนา อ.ปัว	17. อบต.แม่ชะนิง อ.เวียงสา
8.อบต.ภูคา อ.ปัว	18. อบต.แม่สาคร อ.เวียงสา
9. อบต.วรนคร อ.ปัว	19. อบต.ไหล่น่าน อ.เวียงสา
10. อบต.สกาต อ.ปัว	

ผลการตอบกลับทั้งหมด
81 แห่ง จากทั้งหมด 100 แห่ง

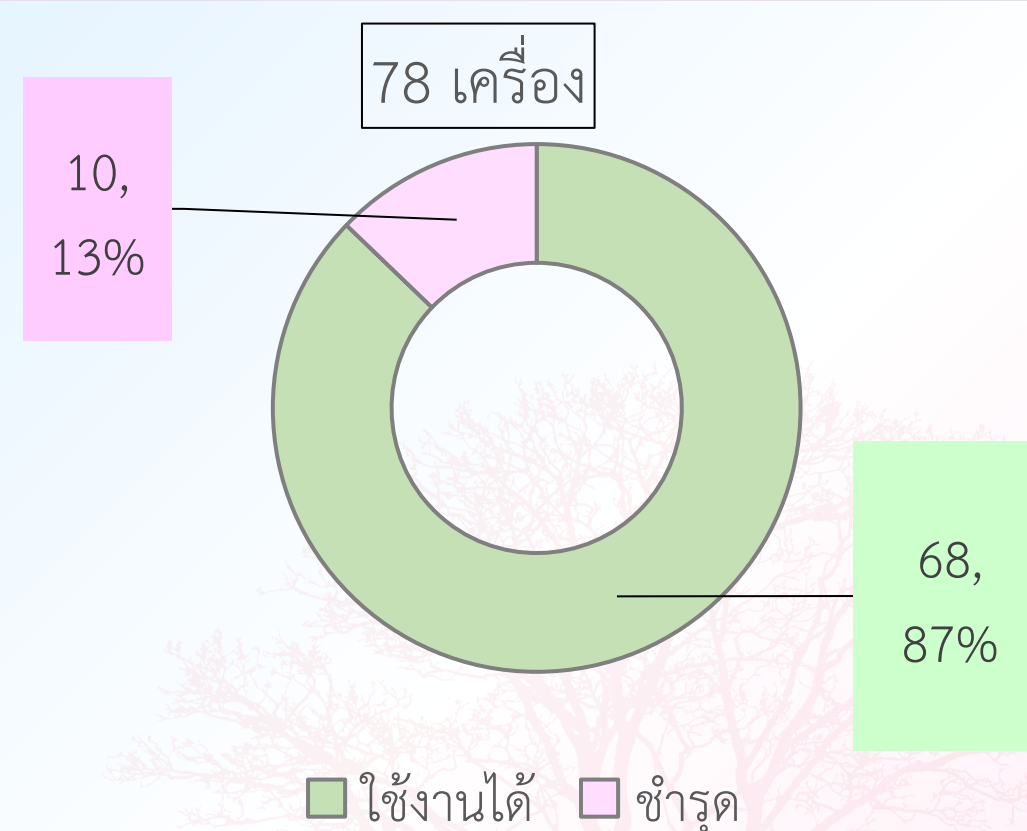

ข้อมูลจากการสำรวจเครื่องพ่น และสารเคมี ของอปท.ในจังหวัดน่าน

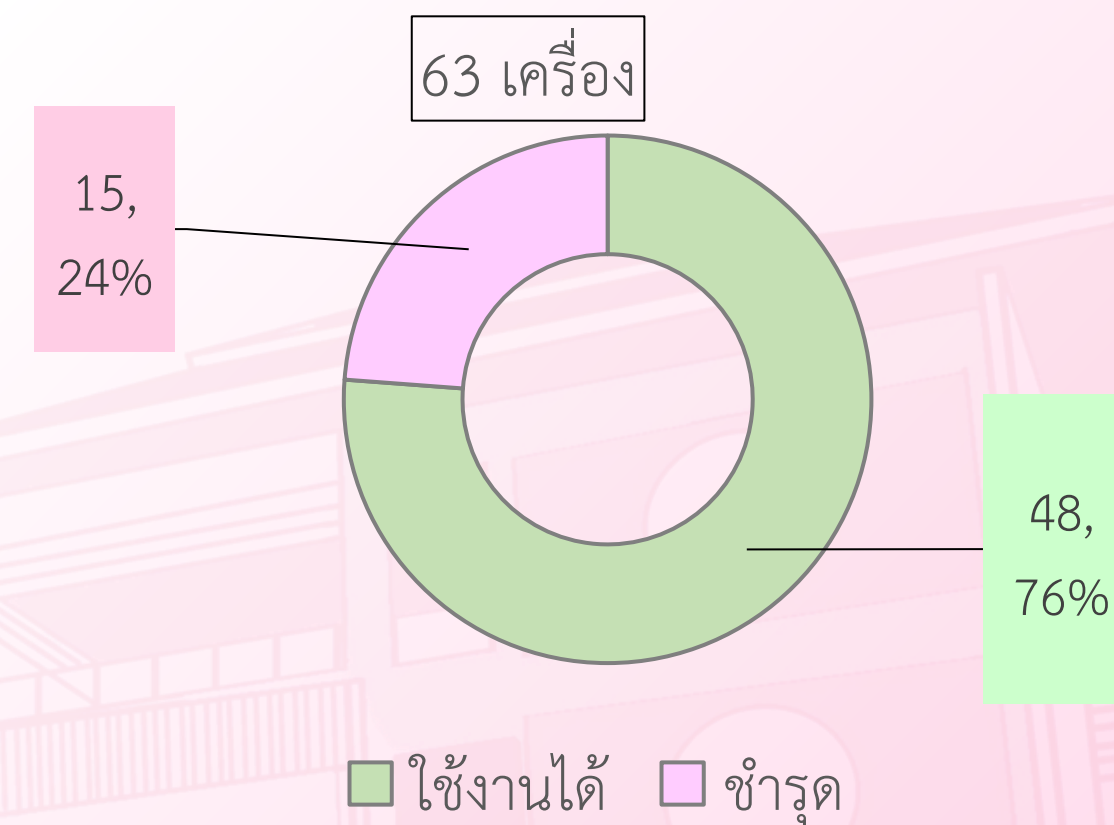
ข้อมูลการอบรมเจ้าหน้าที่พ่น

เครื่องพ่น ULV แบบสะพายหลัง

เครื่องพ่นหมอกควันแบบสะพายไหล่

สารเคมีควบคุมยุงพาหะ

ประเภท	จำนวน	หน่วยนับ
สารเคมีสำหรับพ่น	5,769	ลิตร
สารเคมีกำจัดลูกน้ำ (ทรายที่มีฟอส)	43,074	ซอง

สารเคมีที่ใช้พ่นควบคุมยุงพาหะ

ประเภท	จำนวน	หน่วยนับ
สารเคมีเชิงเดี่ยว (Cypermethrin /Deltamethrin)	66	แท่ง
สารเคมีที่ผสมสารเสริมฤทธิ์ (Deltamethrin +Piperonyl Butoxide +S-bioallethrin)	9	แท่ง
ไม่ทราบ	6	แท่ง

ข้อสังเกต

1. เจ้าหน้าที่พ่น/คนพ่นสารเคมี ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการอบรม ฯ
2. สารเคมีที่ใช้พ่นในพื้นที่เป็นสารเคมีเชิงเดี่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนา

1. หากหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุขเปิดหลักสูตร อบรมเรื่องเครื่องพ่นและสารเคมี ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมอบรมอย่างน้อย 1 ปีละครั้ง หรือ ทางหน่วยงานอปท. มีงบประมาณในการดำเนินงานจัดอบรมฯ ดังกล่าว เจ้าหน้าที่จากศตม. ยินดีให้การสนับสนุนเป็นวิทยากรให้ความรู้ดังกล่าวได้
2. แนะนำให้ใช้สารเคมีสำหรับพ่นที่มีสารเสริมฤทธิ์ (Deltamethrin +Piperonyl Butoxide +S-bioallethrin)

ตัวอย่างสารเคมี

2. ประเมินประสิทธิภาพเครื่องฟ่นที่ใช้ในการควบคุมโรคของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่

วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 09.00 – 16.30 น.
ณ สำนักงานเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการประเมินประสิทธิภาพเครื่องฟ่น

ลำดับ	หน่วยงาน	อำเภอ	จังหวัด
๑	เทศบาลตำบลกลางเวียง	เวียงสา	น่าน
๒	เทศบาลตำบลช้าง	เวียงสา	น่าน
๓	เทศบาลตำบลเวียงสา	เวียงสา	น่าน
๔	อบต.จอมจันทร์	เวียงสา	น่าน
๕	อบต.ตาลชุม	เวียงสา	น่าน
๖	อบต.ทุ่งศรีทอง	เวียงสา	น่าน
๗	อบต.นาเกลือ	เวียงสา	น่าน
๘	อบต.น้ำปัว	เวียงสา	น่าน
๙	อบต.น้ำมวบ	เวียงสา	น่าน
๑๐	อบต.แม่ชะนาง	เวียงสา	น่าน
๑๑	อบต.แม่สา	เวียงสา	น่าน
๑๒	อบต.แม่สาคร	เวียงสา	น่าน
๑๓	อบต.ยาบห้วยนา	เวียงสา	น่าน
๑๔	อบต.सान	เวียงสา	น่าน
๑๕	อบต.โหล่นาน	เวียงสา	น่าน
๑๖	อบต.อายนาลัย	เวียงสา	น่าน

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 09.00 – 16.30 น.
ณ กองสาธารณสุข (ข้างวัดสวนตาล ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน)
องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน

รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการประเมินประสิทธิภาพเครื่องฟ่น

ลำดับ	หน่วยงาน	อำเภอ	จังหวัด	ช่วงเวลา
๑	เทศบาลตำบลกงควาย	เมืองน่าน	น่าน	เช้า ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.
๒	เทศบาลตำบลคูใต้	เมืองน่าน	น่าน	
๓	เทศบาลเมืองน่าน	เมืองน่าน	น่าน	
๔	อบจ.น่าน	เมืองน่าน	น่าน	
๕	อบต.ไชยสถาน	เมืองน่าน	น่าน	
๖	อบต.ถ้ำตอง	เมืองน่าน	น่าน	
๗	อบต.น.เซว	เมืองน่าน	น่าน	
๘	อบต.บ่อ	เมืองน่าน	น่าน	
๙	อบต.บ่อสวก	เมืองน่าน	น่าน	
๑๐	อบต.ผาสังห์	เมืองน่าน	น่าน	
๑๑	อบต.เรื่อ	เมืองน่าน	น่าน	บ่าย ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.
๑๒	อบต.สะเนียน	เมืองน่าน	น่าน	
๑๓	อบต.ทำน้าว	ภูเพียง	น่าน	
๑๔	อบต.นาบึง	ภูเพียง	น่าน	
๑๕	อบต.น้ำเกย	ภูเพียง	น่าน	
๑๖	อบต.น้ำแก่น	ภูเพียง	น่าน	
๑๗	อบต.ฝายแก้ว	ภูเพียง	น่าน	
๑๘	อบต.ม่วงตี	ภูเพียง	น่าน	
๑๙	อบต.เมืองจั้ง	ภูเพียง	น่าน	

ผลการประเมินประสิทธิภาพเครื่องพ่น ของอปท.ในจังหวัดน่าน

อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

จำนวน หน่วยงาน (แห่ง)	จำนวน เครื่อง (เครื่อง)	ประเภทเครื่องพ่น		ผลการทดสอบ					
		หมอกควัน (เครื่อง)	ULV (เครื่อง)	ไม่ดำเนินการทดสอบ		ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์	
				หมอกควัน (เครื่อง)	ULV (เครื่อง)	หมอกควัน (เครื่อง)	ULV (เครื่อง)	หมอกควัน (เครื่อง)	ULV (เครื่อง)
16	24	17	7	4	0	11	6	2	1

หมายเหตุ :ผ่านเกณฑ์ คือ เกณฑ์มาตรฐานตามองค์การอนามัยโลก (WHO) :

*ค่า VMD (Volume Median Diameter) หรือขนาดเม็ดละอองน้ำยาต้องมีค่าน้อยกว่าเท่ากับ 30 ไมครอน

**ค่า Span หรือค่าความสม่ำเสมอในการผลิตละอองสารเคมีของเครื่องพ่นสารเคมี ต้องมีค่าน้อยกว่า 2

หน่วยงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่

- เทศบาลตำบลช้าง เครื่องพ่น ULV 630-67-0003 (หัวพ่นไม่มีเบอร์)
- อบต.ทุ่งศรีทอง เครื่องพ่นหมอกควัน 054-64-0003 (หัวพ่นตัน สายเดินท่อน้ำยาตัน)
- อบต.ไหล่น่าน เครื่องพ่นหมอกควัน 054-64-0003 (ระบบวาล์วส่งน้ำยาตัน)

ผลการประเมินประสิทธิภาพเครื่องพ่น ของอปท.ในจังหวัดน่าน

อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

จำนวน หน่วยงาน (แห่ง)	จำนวน เครื่อง (เครื่อง)	ประเภทเครื่องพ่น		ผลการทดสอบ					
		หมอกควัน (เครื่อง)	ULV (เครื่อง)	ไม่ดำเนินการทดสอบ		ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์	
				หมอกควัน (เครื่อง)	ULV (เครื่อง)	หมอกควัน (เครื่อง)	ULV (เครื่อง)	หมอกควัน (เครื่อง)	ULV (เครื่อง)
10	17	10	7	1	2	8	4	1	1

หน่วยงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่

1. อบต.พาสังห์ 054-61-0004 เครื่องพ่นULV (หัวพ่นเบอร์ 1.5) เครื่องยี่ห้อ JLO มาสภาพค่อนข้างเก่า และไม่ได้ใช้งานมานาน
2. อบต.ถ้ำทอง 054-54-0001 เครื่องพ่นหมอกควัน (ท่อส่งน้ำยาตัน)

ผลการประเมินประสิทธิภาพเครื่องฟ่น ของอปท.ในจังหวัดน่าน

อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

จำนวนเครื่อง (เครื่อง)	ประเภทเครื่องฟ่น		ผลการทดสอบ					
	หมอกควัน (เครื่อง)	UV (เครื่อง)	ไม่ดำเนินการทดสอบ		ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์	
			หมอกควัน (เครื่อง)	UV (เครื่อง)	หมอกควัน (เครื่อง)	UV (เครื่อง)	หมอกควัน (เครื่อง)	UV (เครื่อง)
10	2	8	0	2	2	8	0	0

หมายเหตุ *** เครื่องที่ไม่ได้ดำเนินการทดสอบ สามารถนำกลับมาทดสอบได้ที่ ศตม.1.5แพร่ หรือ นครที่ 1.5.1
เมืองน่าน

ผลการประเมินประสิทธิภาพเครื่องฟ่น ของอปท.ในจังหวัดน่าน

ข้อสังเกตที่พบ

1. เครื่องฟ่นส่วนใหญ่ มีน้ำยาเก่าค้างในถัง อาจส่งผลให้ระบบส่งน้ำยาเคมีอุดตัน
2. เครื่องฟ่นบางเครื่องอยู่ในสภาพชำรุด หรือมีอายุการใช้งานมากกว่า 10 ปี
3. พนักงานฟ่นสารเคมียังไม่เคยผ่านการอบรมจากหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุขมาก่อน
4. ขาดอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล (PPE) เช่น ชุดฟ่น, หน้ากากป้องกันสารเคมี, แว่นตา, ที่ครอบหูลดเสียง, ถุงมือยาง
5. ขาดอุปกรณ์ตวงสารเคมี เช่น กระบอกลตวงสารเคมีที่มีปริมาตรบอก และขาดอุปกรณ์ผสมสารเคมี เช่น ถังกลอนผสมสารเคมีที่มีปริมาตรบอก และกรวยกรอง

ข้อเสนอแนะ

1. หลังจากใช้งานเครื่องฟ่นเสร็จแล้วควรเทน้ำยาออกจากถังน้ำยาทุกครั้ง แล้วใช้น้ำมันดีเซลใส่ลงไปในเครื่องฟ่น ประมาณ 1 ลิตร แล้วติดเครื่องฟ่น เพื่อทำความสะอาดระบบท่อส่งน้ำยาเคมีประมาณ 1-2 นาที เพื่อป้องกันไม่ไห้ระบบส่งน้ำยาเคมีอุดตัน โดยมีผลต่ออัตราการไหล และขนาดของเม็ดละอองน้ำยา
2. เครื่องฟ่นที่มีอายุการใช้งานมานานเกิน 10 ปี ควรมีการจำหน่ายและจัดสรรงบประมาณเพื่อซื้อเครื่องฟ่นใหม่ที่มีประสิทธิภาพเข้ามาทดแทนเครื่องเดิม เนื่องจากเครื่องเก่าอะไหล่หายาก มีราคาแพง
3. จัดงบประมาณเพื่อซื้ออุปกรณ์ตวงสารเคมี และผสมสารเคมี ได้แก่ กระบอกลตวงสารเคมีที่มีปริมาตรบอก จำนวน 1 กระบอก, ถังผสมสารเคมีที่มีปริมาตรบอก จำนวน 1 ถัง และกรวยกรอง จำนวน 2 อัน รวมทั้งอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล (PPE)
4. ควรมีการประเมินประสิทธิภาพเครื่องฟ่น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อความเที่ยงตรงของเครื่องฟ่นในการควบคุมป้องกันโรคต่างๆ ในพื้นที่

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1
The Office of Disease Prevention and Control 1

กรมควบคุมโรคห่วงใย
อยากเห็นคนไทยมีสุขภาพดี

